

*”Kvalitet i skolene i Skaun
- med blick for framtida”*

Sektorplan for grunnskole

Skaun kommune 2015 – 2018

Vedtatt i kommunestyret 29.1.2015

ESA sak: 4/15

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Styrings signaler	5
	2.1. Nasjonale føringer og planer	5
	2.1.1 Opplæringsloven og kunnskapsløftet.....	5
	2.1.2 Andre sentrale styringsdokumenter	6
	2.2 Kommuneplan	7
3	Status og utfordringer	8
	3.1 Lokal demografisk utvikling.....	8
	3.2 Ressurser	10
	3.3 Læringsresultater	11
	3.4 Læringsmiljø	14
4	Fokusområder	18
	4.1 Læringsplakaten	19
	4.2 Læringsmiljø	20
	4.3 Vurdering for læring og utvikling.....	22
	4.4 Tilpasset opplæring og tidlig innsats	24
5	Styringskort	26
6	Litteraturliste.....	27

1 Innledning

Sektorplan for grunnskolen i Skaun kommune skal synliggjøre kommunens ambisjoner og målsettinger for elevenes læring og dannelse for perioden 2015 - 2018.

Planens mål og intensjoner samsvarer med Skaun kommunes visjon "Aktiv og attraktiv". Visjonen både på kort og lang sikt er at våre elever skal gå ut av grunnskolen og ha kunnskaper, holdninger og ferdigheter slik at de

- kan ta vare på seg selv og andre
- er motiverte for læring og utvikling gjennom livsløpet
- kan fungere godt i arbeidslivet
- tar del i fellesskapet på fritiden
- kan være morgendagens aktører i gode bo- og lokalmiljø
- tar samfunnsansvar

Det foregår mye god læring i skolene i Skaun. Mange skoler er kommet langt i arbeidet med områdene som det settes fokus på i denne planen. Likevel kan mye bli bedre. Skolen vil alltid møte skiftende behov og utfordringer. I et komplekst, mangfoldig og omskiftelig samfunn er det stadig behov for nye kunnskaper. Løsningene man kommer frem til i dag kan ha begrenset gyldighet i morgen. En lærende skole og lærende lærere, blir dermed en nødvendighet.

Skaun kommunes samfunnsplan 2013 - 2024, vedtatt i KST 14.02.13, setter retning for grunnskolen ved å ha om mål at Skaun kommune skal være blant de beste bokommuner i Midt-Norge i utgangen av planperioden. Et av suksesskriteriene for måloppnåelse er at skolene i Skaun skal ha et av Midt-Norges beste oppvekst- og læringsmiljø i det 13-årige skoleløpet. Å bli best er et mål å strekke seg etter. I det å være

best ligger det en forpliktelse til å være med å gjøre andre bedre. Målet om å bli blant de beste er et ønske om å anerkjenne det som er godt, søke etter det bedre og sikte mot å bli best.

I skolene i Skaun skal elevenes læring og mestring gi trivsel, trygghet og tilhørighet. Læringsarbeidet skal ivareta både elevenes dannelse og læring. En inkluderende skole basert på verdier som toleranse, demokrati og ytringsfrihet skal vektlegges. Barn og unge med ulik bakgrunn skal møtes i en skole som har høy kvalitet og høye forventninger til læring for alle.

Folkehelse har stort fokus i Skaun kommune. Skolen stimulerer til fysisk aktivitet, sunt kosthold, godt psykososialt miljø og fremmer derigjennom god helse. I tillegg vil det å kunne mestre de grunnleggende ferdighetene lesing, skriving og regning være helt avgjørende for god folkehelse. Det å kunne kommunisere både muntlig og digitalt er også viktige ferdigheter for å kunne ta del i egen utvikling og samfunnsutviklingen. Det å utvikle et læringsmiljø som legger til rette for å gi elevene grunnleggende ferdigheter er kanskje det aller viktigste helsefremmende tiltaket skolene iverksetter, og er det overordnede målet med fokusområdene i sektorplanen.

Skolene i Skaun skal ha tydelige, raue og engasjerte skoleledere. Skolelederene skal sette tydelige mål og kunne bruke ressurser strategisk. Det er også skolelederens ansvar å sørge for undervisning av høy kvalitet. Som pådrivere for skolens pedagogiske utviklingsarbeid, skal skolelederen lede lærernes læring og utvikling og sørge for et velordnet og trygt miljø.

Lærerne skal være tydelige læringsledere for enkeltelever og elevgrupper. Gode relasjoner er en hjørnestein i en slik ledelse. Læreren skal styre organiseringen av klassen som system, gjennom strategier som skaper oversikt og gir struktur både for elevene og læreren selv.

Uavhengig av forutsetninger og læringsmål for den enkelte elev skal skolene i Skaun uttrykke at læring krever arbeid, innsats og vilje. Elevene må oppleve at det er lov å prøve og feile, og å gjøre sitt beste på skolen.

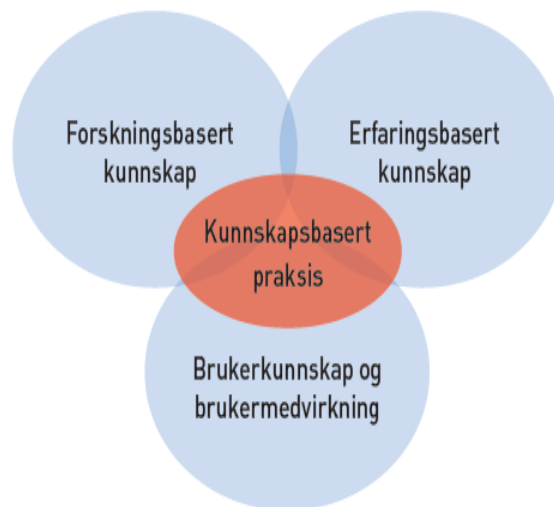
Kvalitetsplanen inneholder tre fokusområder vedtatt av kommunestyret. Et fjerde fokusområde velges ute på den enkelte skole.

Hvert fokusområde i planen har en kort teoridel. I tillegg presenteres målsettinger, suksessfaktorer og hvor resultatene måles.

Videre inneholder planen et styringskort for sektoren. Alle områder og resultater danner grunnlag for oppfølging av skolene gjennom utviklingsstrategien "Helhetlig styring i Skaun – Resultatledelse, dialog og kvalitetsforbedring".

Sektorplanen skal videre være et grunnlagsdokument med fastsatte fokusområder ved utarbeidelse av skolenes egne virksomhetsplaner.

Skolene i Skaun har som mål å fremstå som en profesjonell aktør i tjenesteutøvelsen, og begrunne sine valg i kunnskapsbasert praksis og i tråd med lovkrav. Figuren under viser de ulike dimensjonene i modellen som utgjør kunnskapsgrunnlaget for sektorplanen. Planens overordnede strategi bygger på kunnskapsbasert praksis

2 Styringssignaler

Sektorplan for grunnskolen i Skaun kommune skal være et mål for å nå

- Nasjonale målsettinger
- Kommunale målsettinger
- Skolens målsettinger

2.1. Nasjonale føringer og planer

2.1.1 Opplæringsloven og kunnskapsløftet

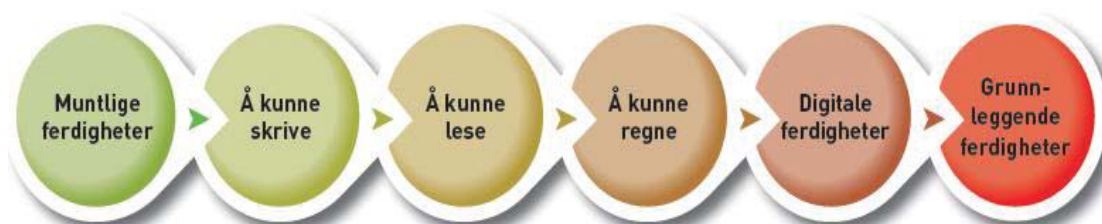
Sektorplan for grunnskolen i Skaun bygger på opplæringsloven og læreplanen for Kunnskapsløftet.

”Læreplanverket for Kunnskapsløftet” (Kunnskapsdepartementet 2006) framhever at læring er en livslang prosess. Skolen skal gi alle elever en likeverdig, inkluderende og tilpasset grunnopplæring og gjøre dem i stand til å

møte utfordringene i dagens og morgendagens samfunn.

Læreplanen utdypet formålsparagrafen i opplæringsloven, angir opplærings overordnede mål og hva som er skolens kulturelle, verdi- og kunnskapsmessige grunnlag. Hvert fag har egen læreplan som bl.a. beskriver formålet med faget og som setter opp fagområdet kompetansemål. Ut fra dette skal skolen legge til rette for at elevene, i arbeidet med fagene, tilegner seg de grunnleggende ferdighetene: Muntlige ferdigheter, å kunne skrive, å kunne lese, å kunne regne og digitale ferdigheter.

2.1.2 Andre sentrale styringsdokumenter

Det har i de siste årene kommet en rekke utredninger og meldinger som beskriver utfordringene sektoren står overfor, og som samtidig gir føringer for hvilke endringer som skal imøtekomme disse.

Sentrale dokumenter er *St.meld.nr.16 (2006-2007) ....og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring*, *St.meld. 31 (2007 - 2008) Kvalitet i skolen*, *NOU 2009:18 Rett til læring*, *Meld. st. 18 (2010 - 2011) Læring og fellesskap*, *Meld. st. 22 (2010 - 2011) Motivasjon – Mestring – muligheter* og *Meld. st. 20 (2012 - 2013) På rett vei*. I tillegg gis det ut veiledningsmateriell og formelle veiledere. Veiledere har på det nærmeste "forskriftsstatus". Sentrale veiledere er *Spesialundervisning – veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning*, *Underveisvurdering – en veileder for lærere og elever* og *Arbeid mot mobbing – veileder for ansatte og skoleleder*.

I læreplanens generelle del finner man definert målet for opplæringen, som er å ruste barn og unge til å møte livets oppgaver og mestre utfordringer sammen med andre. Opplæringen skal gi hver elev kompetanse til å ta hand om seg selv og sitt liv, og samtidig overskudd og vilje til å være andre til hjelp. De sentrale styringsdokumentene bygger opp under denne målsettingen ved å beskrive hvordan skolen skal tilrettelegge slik at

elevene blir i stand til å være en del av et samfunn i sin tid.

Det legges stor vekt på at alle elever skal mestre de grunnleggende ferdighetene skrivning, lesing, regning og å inneha muntlige og digitale ferdigheter. Tidlig innsats et annet område som går igjen i dokumentene. Skolen skal iverksette tiltak som sikrer at alle elever lærer seg å lese og regne i løpet av de første skoleårene. I tillegg skal alle elever som har utfordringer med opplæringen få hjelp så snart problemet av dekkes. Kartleggingsprøver og måling av resultater, samt skoleeiers forpliktelse til å følge opp disse, blir også beskrevet.

Forventninger til PP-tjenesten presenteres for å tydeliggjøre mandatet og oppgavene til tjenesten. Det forventes at PPT er tilgjengelig og bidrar til helhet og sammenheng i barns oppvekst og læring. I tillegg til å ivareta saksbehandling i forbindelse med spesialundervisning knyttet til enkeltelever, skal tjenesten arbeide systemorientert og forebyggende. Tidlig innsats et også beskrevet som et fokusområde for PPT.

Ungdomstrinnsmeldingen *Motivasjon – Mestring - Muligheter* (Meld. st. 22 (2010 - 2011)) beskriver tre hovedområder ungdomstrinnet skal arbeide med; økt valgfrihet gjennom innføring av valgfag, klasseledelse og øke elevenes læringsutbytte i regning og lesing.

2.2 Kommuneplan

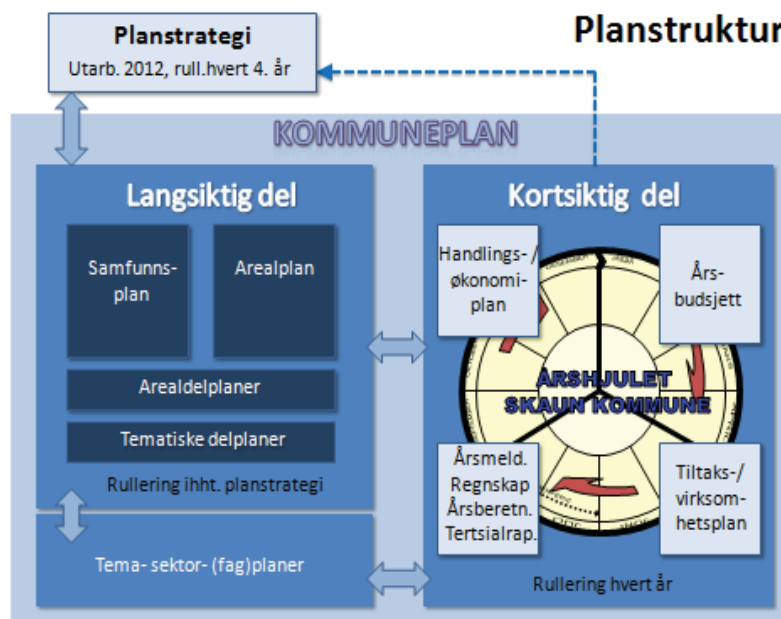
Skaun kommunes kommuneplan for 2013 – 2024 behandler kommunens langsiktige utfordringer, og fastsetter overordnede mål og strategier. Kommuneplanens samfunnsdel legger vekt på Skaun som en attraktiv bokommune med aktive innbyggere og fokuserer på mangfold i kultur, miljø og næring.

Kommuneplanen gir de overordnede politiske rammebetingelsene for planlegging, forvaltning og utbygging i årene fremover. Planen har et 12- årsperspektiv og er øverst i kommunens planhierarki. Målene i samfunnsdelen skal tydeliggjøres videre i sektorplanene, som har et 4-årsperspektiv. Deretter følger enhetsvise virksomhetsplaner, som gir føringer for et år. Intensjonen er at mål og tiltak for hvert år er del av en rød tråd

som henger sammen med visjon og overordnede mål fra samfunnsdelen.

”Helhetlig styring i Skaun” er kommunens overordnede system for å sikre at kommunens ressurser blir forvaltet på en effektiv og kunnskapsbasert måte. Styringssystemet innebærer å konkretisere kommuneplanens langsiktige mål, fastsette kortsiktige mål på sektor- og enhetsnivå, måle resultater og analysere disse som grunnlag for å sammenligne dem med de fastsatte målene.

Informasjonen fra resultatene blir brukt i den videre styringen og utviklingen av kommunen. Gjennom et helhetlig styringssystem har kommunen til hensikt å etablere en tydeligere sammenheng i hele planstrukturen fra kommuneplan og ned til sektor – og virksomhetsplaner.

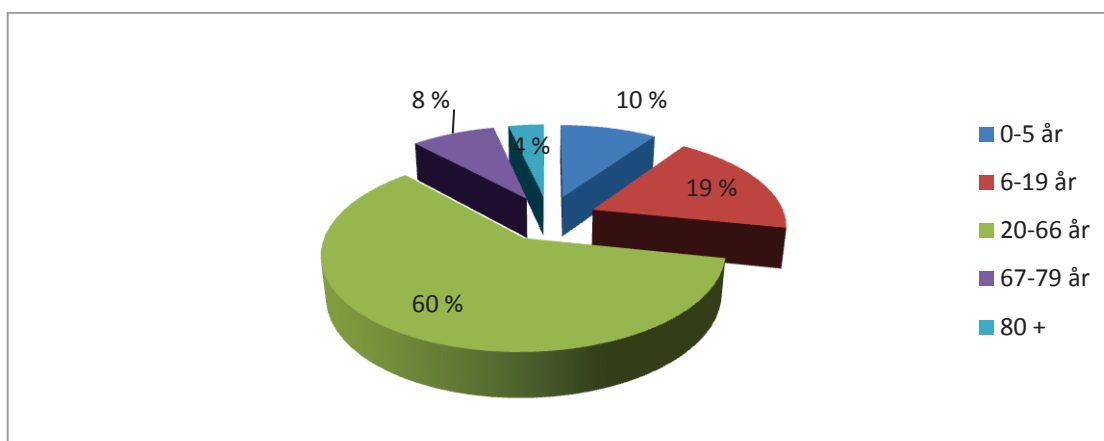

3 Status og utfordringer

3.1 Lokal demografisk utvikling

Skaun kommune har 7 392 innbyggere pr 01.01.14 og er den kommunen i Sør-Trøndelag som vokser mest i forhold til innbyggertallet. Antall nye innbyggere i 2013 var 249 og hovedgrunnen til befolkningsveksten kan tilskrives behovet for boliger i nærheten av storkommunen Trondheim, samt etableringen av nye E 39 som har bidratt til å gjøre Skaun langt mer attraktiv som bosted enn tidligere. Økningen i antall nye innbyggere medfører en voksende andel barn og unge i kommunen. 10 % av innbyggerne er mellom 0-5 år, og 19 % er

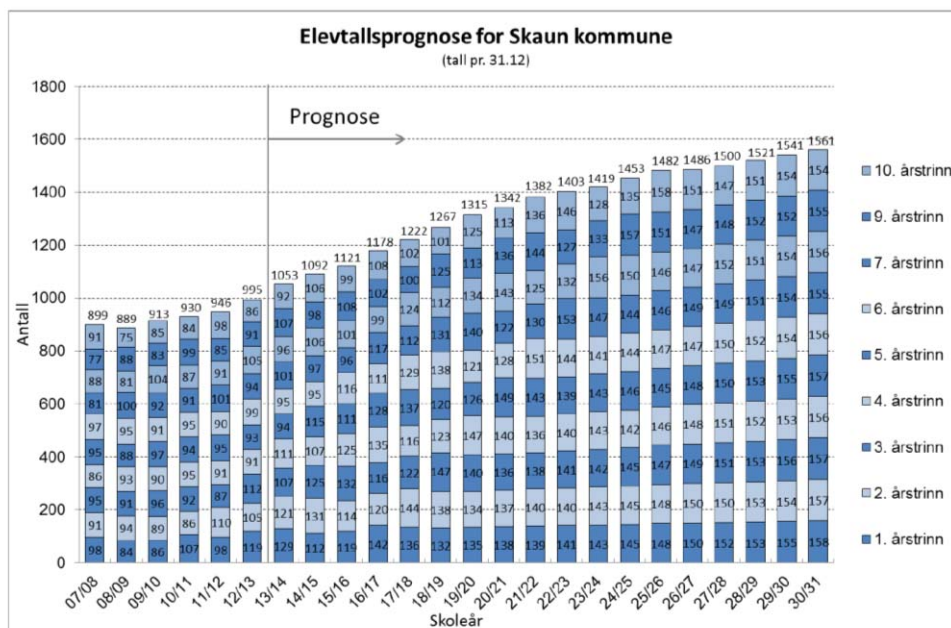
i grunnskole og videregående aldersgruppe. Dette bidrar til et økt behov for offentlige tjenester som barnehage, skole og helsetjenester knyttet til barn og unge. Sammenligner man ressursinnsatsen innen skolesektoren, PPT og skolehelsetjenesten i Skaun kommune med Kostragruppe 7 (K07) og landet for øvrig, vil man se at Skaun har et svært effektivt tjenestetilbud. Dette oppleves som en utfordring med en raskt økende ung befolkning

I 2012 fikk Skaun kommune utredet kommunes behov for framtidig skole- og barnehagekapasitet i en rådgivende rapport, "Rett bygg til rett tid på rett sted", av Norconsult. Sentralt i denne utredningen ble førskole- og elevtallsprognosene. Norconsult

utarbeidet egne prognoser som viser elevtallsutviklingen på de enkelte årstrinn. Det er verdt å merke seg at Norconsult legger opp til en høyere vekst enn hva som er tilfellet for SSBs prognoser.

Fra SSB mottar Skaun kommune lister over barn i alderen 0-6 år i Skaun kommune. Fødselstallene gir en orientering om hvordan

elevtallsprognosene for grunnskolen i Skaun vil utvikle seg fram til 2019/20, med de tall kommunen *kjenner* pr 1.9.14.

	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Buvik	332	344	373	381	402	400
Børsa	207	209	226	238	229	220
Jåren/Råb	41	43	43	48	49	50
Venn	132	131	130	133	132	133
Viggja	54	56	57	58	61	63
SUS	286	285	282	300	311	336
Sum	1052	1068	1111	1158	1184	1202

Kilde: SSB 1.9.2014

3.2 Ressurser

Netto driftutgifter grunnskolesektor i prosent av samlede netto driftutgifter	Skaun	K07	Sør-Tr.lag	Landet
	27,8	26,0	23,7	23,5

Kilde: KOSTRA 2013

Indikatoren viser kommunens netto driftsutgifter til grunnskolesektor i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter. Indikatoren sier således noe om kommunens prioritering av denne sektoren (bruken av ubundne midler) i forhold til andre sektorer. Ut i fra tallene kan man si at

grunnskolesektoren prioriteres i høyere grad økonomisk i Skaun kommune enn i kommuner vi sammenlignes med (K07). Når det er sagt, vil vi kunne se at ressursene pr. elev likevel ligger lavere enn de sammenlignbare kommuner.

Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskolesektor, per elev i kroner	Skaun	K07	Sør-Tr.lag	Landet
	96 626	99 778	110 144	105 763

Kilde: KOSTRA 2013

Den vedtatte skolestrukturen gjør at kommunen vanskelig kan ta ut økonomiske stordriftsfordeler. Lave driftsutgifter per elev er en utfordring for en sektor i sterk vekst. Dette gjelder både

menneskelige og materielle ressurser. Ved å sammenligne lønnsutgifter per elev ved skolene vil man også se en vesentlig forskjell mellom enhetene i kommunen.

Lønnsutgifter per elev, pr 1.5.2014 i kroner	Buvik	Børsa	Jåren-Rå	Venn	Viggja	SUS
	53 868	56 671	81 307	84 526	60 170	65 926

Flere skoler har bygningsmessige utfordringer både i forhold til kapasitet og kvalitet. Rapporten "Rett bygg til rett tid på rett sted" (Norconsult, 2012) utdyper disse utfordringene, samt kartlegginger i forbindelse med miljøretta helsevern i skolen. Norconsult fikk videre i 2013 i oppdrag av kommunestyret å vurdere effektene av alternative utbyggingsmodeller med investerings- og driftskonsekvenser. Utredningen presenteres i rapporten "Alternative struktur- og utbyggingsmodeller på barnetrinnet", der det pekes på en alternativ strukturmodell med drift på 3 barneskoler (Buvik, Børsa og Venn) som den mest lønnsomme strukturmodellen. Her skisserer Norconsult et innsparingspotensial på ca kr 96 mill i perioden fram til 2030. Kommunestyret har tatt rapporten til

orientering, og den kan ved en senere anledning være grunnlag for en egen skolebruksplan for Skaun kommune. For å imøtekomme utfordringer knyttet til vekst i elevtallet har Skaun kommune vedtatt bygging av ny Børsa skole. Denne ferdigstilles høsten 2015. Kapasitetsutbygging ved Buvik skole er også vedtatt, med plan om ferdigstilling høsten 2016. Kapasitetsutfordringene ved Venn oppvekstsenter blir imøtekommet fra høsten 2015 ved å ta i bruk paviljong, som tidligere er benyttet ved Børsa skole. Utbygging av Skaun ungdomsskole er foreslått inn i kommunens budsjett og økonomiplan fra 2016. I tillegg er det utarbeidet en mulighetsstudie for både Buvik og Børsa, i forbindelse med kommunens arealplan, som viser på hvilke mulige måter veksten kan imøtekommes.

Ressurssituasjon for skolene i Skaun kommune	Buvik	Børsa	Jåren/Rå	Venn	Viggja	SUS
Årsverk for undervisningspersonalet	21,2	15,4	4,2	9,3	5,7	28,2
Antall assistentårsverk i undervisningen	4	2	0	2	0	2
Lærertetthet 1. -7. trinn	16,9	14,6	9,4	15,2	11,5	0,0
Lærertetthet 8.- 10. trinn	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	15,0
Lærertetthet ordinær undervisning	19,3	16,1	10,7	17,4	12,6	18,2
Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	94,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Undervisningstimer totalt per elev	44	51	78	48	65	58

Kilde: Skoleporten 2013/2014

3.3 Læringsresultater

Grunnskolepoeng, resultater av nasjonale prøver i lesing, regning og engelsk og kartleggingsprøver på småskoletrinnet er indikatorer på elevenes læringsutbytte. Dette er nasjonale, lovpålagte kartlegginger som foretas årlig. Resultatene evalueres på enhetene etter opplæringslovens krav om skolebasert vurdering.

Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbytte for elever som sluttvurderes med karakterer og benyttes som kriterium for opptak til videregående skole. Poengene er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakter, delt på antall karakterer og ganget med 10

Grunnskolepoeng, gjennomsnitt	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Skaun kommune	37,7	39,6	39,7	36,8	38,5

Kilde: Skoleporten 2013/2014

Grunnskolepoeng, gjennomsnitt 2013/14	Skaun	K07	Sør-Tr.la	Landet
	38,5	39,9	40,1	40,3

Kilde: Skoleporten 2013/2014

Skaun kommune ligger noe under gjennomsnittet for grunnskolepoeng sammenlignet både med K07, fylket og landet. Over år har det vist seg at karakterene i skriftlig matematikk har vært av de svakeste eksamenskarakterene og

standpunktkarakterene sammenlignet med andre. Tiltak som allerede er i verksatt er videreutdanning prioritert til regning i alle fag og matematikk, samt et samarbeidsprosjekt mellom Matematikksenteret og Skaun ungdomsskole.

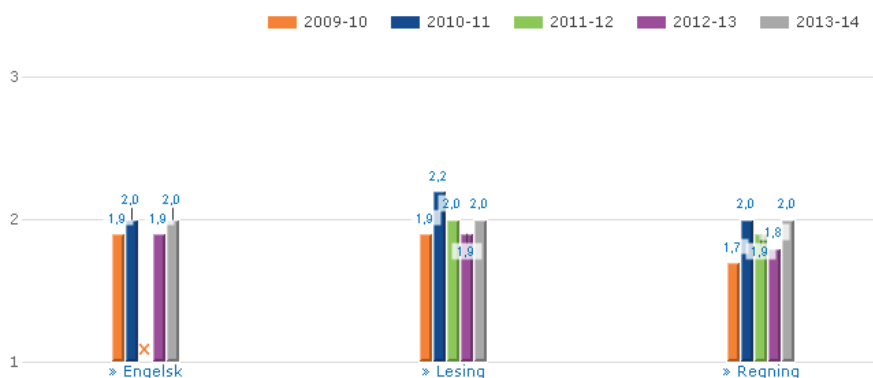
Opplæringsloven § 2-1 Skolebasert vurdering

"Skolen skal jamleg vurdere i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapløftet. Skoleeigar har ansvar for å sjå til at vurderinga vert gjennomført etter føresetnadene".

Formålet med nasjonale prøver er å vurdere i hvilken grad skolen lykkes med å utvikle ferdighetene til elevene i lesing, regning og deler av faget engelsk. Informasjonen fra prøvene skal brukes som grunnlag for kvalitetsutvikling på skolene og hos skoleeier.

Resultatene gir et lite bilde av de ferdighetene og den kompetansen elevene har. Man må derfor se resultatene i sammenheng med annen relevant informasjon om skolene og kommunen.

Nasjonale prøver 5.trinn Skaun kommune:

Kilde: Skoleporten 2013/2014

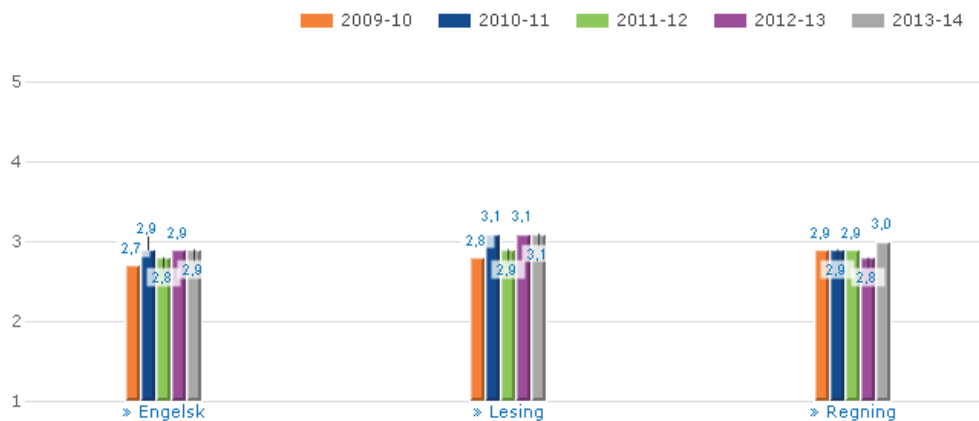
Nasjonale prøver 5.trinn 2013/14	Skaun	K07	Sør-Tr.la	Landet
Engelsk	2,0	2,0	2,0	2,0
Lesing	2,0	2,0	2,0	2,0
Regning	2,0	1,9	2,0	2,0

Kilde: Skoleporten 2013/2014

Resultatene fra nasjonale prøver for 5.trinn viser at Skaun kommune ligger på det nasjonale snittet ved alle prøvene. I forhold til ressursituasjonen kan man hevde at dette viser gode tendenser for skolene i Skaun. Vi

ser at over år at det er liten endring i resultatene for engelsk og lesing, men at resultatene av de nasjonale prøvene for regning varierer noe mer.

Resultater nasjonale prøver 8.trinn Skaun kommune:

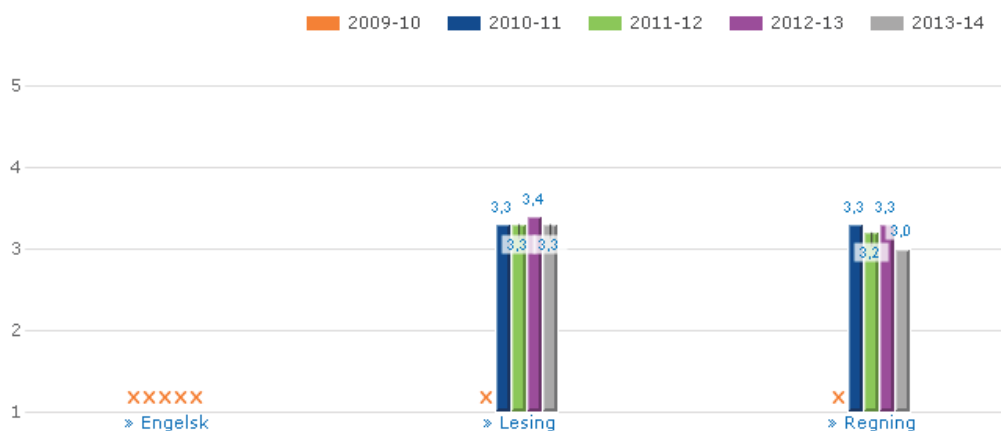

Kilde: Skoleporten2013/2014

Nasjonale prøver 8.trinn 2013/14	Skaun	K07	Sør-Tr.la	Landet
Engelsk	2,9	2,9	2,9	3,0
Lesing	3,1	3,1	3,1	3,1
Regning	3,0	3,0	3,0	3,0

Kilde: Skoleporten 2013/2014

Resultater nasjonale prøver 9.trinn Skaun kommune:

Nasjonale prøver 9.trinn 2013/14	Skaun	K07	Sør-Tr.la	Landet
Lesing	3,3	3,4	3,4	3,4
Regning	3,0	3,3	3,4	3,4

Kilde: Skoleporten 2013/2014

De nasjonale prøver for 8.trinn viser en liten framgang i regning. Dette har vært fokusområde for ungdomsskolen, grunnet de vurderinger som er gjort av tidligere år

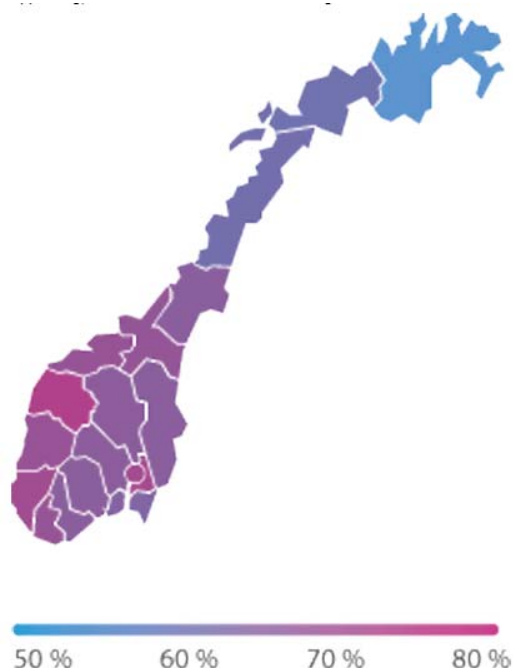
God overgang mellom ungdomsskolen og videregående opplæring er viktig for å forebygge forfall, jf. St.meld. nr. 44 (2008 -

resultater. For 9.trinn er resultatet for regning svakere enn nasjonalt, men sammenligner man med resultatene dette trinnet presterte på 8.tinn ser vi framgang.

2009). 100 % overgang er en målsetting. Dette målet er nådd for Skaun kommune de to siste årene.

Elever som er i videregående opplæring samme år som avsluttet grunnskole	2010	2011	2012	2013
	98,7%	97,6%	100%	100%

Kilde: Skoleporten 2013/2014

Fullført og bestått videregående opplæring på normalt tid pluss to år, etter fylke, 2006 kullet. Prosent.

Kilde: Utdanningsspeilet 2014

Andelen elever som fullfører og består på normalt tid pluss to år, ligger stabilt på mellom 71 og 74 prosent i landet. For elever på yrkesfaglige utdanningsprogram er andelen som består i overkant av 60 prosent. Figuren over viser at de fylkesvise forskjellene er store. Det er flere jenter enn gutter som fullfører videregående opplæring.

Karakterer fra grunnskolen har stor betydning for gjennomføring av videregående opplæring (Utdanningsspeilet 2014).

Nasjonalt er det ikke store forskjeller i gjennomføring mellom yrkesfag og studieforberedende når elevene har samme antall grunnskolepoeng. Frafall for elever

hjemmehørende i Skaun kommune er ikke entydig forskjellig fra andelen i landet forøvrig (Folkehelseprofil for Skaun kommune, Folkehelseinstituttet 2014)

Skaun ungdomsskole har iverksatt en rekke tiltak for å øke gjennomføringsgraden i videregående opplæring. Fagene Utdanningsvalg og arbeidslivsfag, med lokale læreplaner, er innført. Skolen har fått positive tilbakemeldinger fra andre skoler, som har benyttet seg av disse planene. Skolen har deltatt i det statlige overgangsprosjektet NyGiv. Både enhetsleder og skoleeier deltar i dialogmøter med Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Frafall elever videregående skole, prosent	Skaun	Fylket	Landet
Folkehelseprofil Skaun kommune 2014	22	23	25

3.4 Læringsmiljø

Med "læringsmiljø" mener vi de samlede kulturelle, relasjonelle og fysiske forholdene på skolen som har betydning for elevenes læring, helse og trivsel. Alle elever i grunnskolen og videregående skole har rett til et godt fysisk og psykososialt læringsmiljø, jf. kap. 9a i opplæringsloven.

Elevundersøkelsen er en årlig nettbasert undersøkelse om elevenes læringsmiljø for 7. og 10.trinn. Undersøkelsen er utviklet av Utdanningsdirektoratet i samarbeid med elev-

og lærerorganisasjoner, KS, FUG og ulike fagmiljøer. Formålet med undersøkelsen er at elevene skal få si sin mening om læring og trivsel ved skolen. Skolene bruker resultatene som en hjelp til å analysere og utvikle læringsmiljøet.

Elevundersøkelsen er revidert i 2013. Resultatene fra 2007-2012 kan derfor ikke sammenlignes med resultatene fra skoleåret 2013-2014 og seinere.

Elevundersøkelsen 5.trinn 2013/14	Skaun	K07	Sør-Tr.la	Landet
Trivsel	4,1	4,4	4,4	4,4
Støtte fra lærerne	4,2	4,3	4,3	4,3
Støtte hjemmefra	4,2	4,3	4,3	4,3
Faglig utfordring	3,8	3,9	3,9	3,9
Vurdering for læring	3,7	3,9	3,8	3,8
Læringskultur	3,5	3,8	3,7	3,8
Mestring	4	4	4	4
Motivasjon	3,7	3,9	3,9	3,9
Elevdemokrati og medvirkning	3,6	3,7	3,6	3,7
Felles regler	4,2	4,3	4,2	4,3
Mobbing på skolen	1,4	1,3	1,3	1,3

Kilde: Skoleporten

Elevundersøkelsen 10.trinn 2013/14	Skaun	K07	Sør-Tr.la	Landet
Trivsel	3,9	4,2	4,2	4,2
Støtte fra lærerne	3,5	3,8	3,8	3,9
Støtte hjemmefra	3,9	3,9	3,9	3,9
Faglig utfordring	4	4,1	4,1	4,1
Vurdering for læring	3	3,2	3,2	3,2
Læringskultur	3	3,4	3,4	3,4
Mestring	3,8	3,9	3,9	3,9
Motivasjon	3,4	3,5	3,5	3,5
Elevdemokrati og medvirkning	3,1	3,1	3,1	3,2
Felles regler	3,5	3,8	3,8	3,8
Mobbing på skolen	1,6	1,3	1,3	1,2
Utdanning og yrkesveiledning	3,5	3,7	3,7	3,7

Kilde: Skoleporten

Trivsel, læringskultur og mobbing er de indikatorene som viser størst avvik mellom skolene i Skaun og andre kommuner vi sammenlignes med. Satsing på læringsmiljø og pedagogisk analyse (LP) er i verksatt ved alle enhetene. Ut fra resultatene i elevundersøkelsen ser det ut til at fokus på

læringsmiljøet bør opprettholdes. Skoler med et godt læringsmiljø, slik det måles i Elevundersøkelsen, har også hatt bedre utvikling i elevenes karakterer enn skoler der elevene i mindre grad er fornøyd med læringsmiljøet (Bakken og Seippel 2012).

Dersom eleven ikke har et tilfredsstillende utbytte av den ordinære undervisningen gjennom tilpasset opplæring, har eleven rett

til spesialundervisning etter opplæringslovens § 5-1.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning. Enhet: prosent	4,1	5,3	8,4	9,5	10,6	10,4	10,4

Kilde: KOSTRA 2013

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Andel timer til spesialundervisning av antall lærertimer total. Enhet: prosent	10,7	11,8	13	13,6	14,7	14,0	13,3

Kilde: KOSTRA 2013

I Skaun kommune har andelen elever som mottar spesialundervisning økt betraktelig etter innføringen av LK06. Dette er en trend man også ser nasjonalt. Spesialundervisningen øker utover grunnskoleløpet. FoU-prosjektet "Spesialundervisning – drivere og dilemma" (Rapport IRIS 2012/117) peker på ulike drivere i forhold til økningen av andel elever som ikke ser ut til å ha utbytte av den ordinære undervisningen. Et av funnene i rapporten peker på at mye spesialundervisning gir mindre fleksibilitet. I Skaun har vi en høy andel elever som har vedtak som gir 38- 114 årstimer (1-3 uketimer) med spesialundervisning. Det kan antas at ved å

styrke lærertettheten i klasserommet i stedet for mot enkelt elever, vil man kunne få en større fleksibilitet i organiseringen, som igjen vil gi en større grad av tilpassa opplæring. Det å få ned spesialundervisningen handler ikke om å redusere tilbudet til elevene, men å benytte ressursene på en mer hensiktsmessig måte, til beste for elevene. En av konklusjonene som trekkes i rapporten er at bruken av spesialundervisning kan reduseres. Det vil kreve en kombinasjon av tiltak, endret regelverksforståelse, mulighet for mer fleksibel organisering av ordinær undervisning, endret undervisningspraksis, samt se på sektorens ressursituasjon.

Utfordringer for grunnskolene i Skaun kommune:

- Raskt økende elevtall gir utfordringer i forhold til ressursituasjonen.
- Høy andel av elever som mottar spesialundervisning
- For lav andel elever som i Elevundersøkelsen svarer at det er etablert en kultur for læring i klasserommet
- For høy andel elever som i Elevundersøkelsen svarer at de blir mobbet på skolen
- Ungdomsskolesatsningen "Ungdomstrinn i utvikling" skal implementeres
- De faglige resultatene i matematikk er for svake
- Behov for bredere kompetanse i forhold til IKT i hverdagen i skolen
- Økende antall barn med spesielle behov (skolevegring, diagnoser, psykisk helse)
- Lavere bemanning i støttetjenester enn nasjonal norm (skolehelsetjeneste, PPT, psykisk helse)
- For lav andel elever som gjennomfører videregående opplæring på normert tid, pluss to år.

4 Fokusområder

Sektorplanen har fokus på noen sentrale områder som skal prege alle grunnskolene i Skaun kommune. Fokusområdene bygger på tidligere planer for utvikling av skolene i Skaun, analyse av ståsted for grunnskolen og på sentrale områder i læreplanverket.

Fokusområder for Sektorplan for grunnskolen Skaun kommune 2015- 18, "Kvalitet i skolene i Skaun – med blick for framtida" er:

1. Læringsmiljø
2. Vurdering for læring og utvikling
3. Tilpassa opplæring og tidlig innsats
4. Fokusområde valgt av skolen

I tillegg til de tre felles fokusområdene kan hver enkelt skole utvikle sin skoleprofil gjennom eget valgt fokusområdet for blant annet å ivareta lokalt initiativ, nyskaping og entusiasme.

Alle skolene er forpliktet til å arbeide etter læreplanen for Kunnskapsløftet, samt fokusere spesielt på fokusområdene i Sektorplan for grunnskolen Skaun kommune 2015 – 2018. Skoleeier vil initiere til fagdager knyttet direkte opp mot fokusområdene. Samtidig vil resultater innenfor hvert av fokusområdene bli etterspurt årlig.

Det er en overordnet målsetting at fokusområdene skal bidra til å gi alle elever i grunnskolen i Skaun en mulighet til å utvikle sine grunnleggende ferdigheter. Å beherske grunnleggende ferdigheter er nødvendig for læring og utvikling i skole, arbeid og samfunnsliv. De grunnleggende ferdighetene er basis for læring og utvikling i alle fag, ikke bare som ferdigheter på et grunnleggende nivå, men på ulike nivåer på trinnene.

4.1 Læringsplakaten

Læringsplakaten i læreplanen for kunnskapsløftet må ses i sammenheng med bestemmelsene i lov og forskrift, læreplanens generelle del og læreplaner for fag. Læringsplakaten inneholder 11 grunnleggende

forpliktelser, som gjelder alle skolene. Læringsplakaten vil derfor også gjelde for fokusområdene i Sektorplan for grunnskolene i Skaun 2015 – 2018.

Skolen skal:

- *gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre*
- *stimulere elevenes lærelyst, utholdenhet og nysgjerrighet*
- *stimulere elevene til å utvikle egne læringsstrategier og evne til kritisk tenkning*
- *stimulere elevene i deres personlige utvikling og identitet, i det å utvikle etisk, sosial og kulturell kompetanse og evne til demokratiforståelse og demokratisk deltakelse*
- *legge til rette for elevmedvirkning og for at elevene kan foreta bevisste verdivalg og valg av utdanning og fremtidig arbeid*
- *fremme tilpasset opplæring og varierte arbeidsmåter*
- *stimulere, bruke og videreutvikle den enkelte lærers kompetanse*
- *bidra til at lærere fremstår som tydelige ledere og som forbilder for barn og unge*
- *sikre at det fysiske og psykososiale arbeids- og læringsmiljøet fremmer helse, trivsel og læring*
- *legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre foreldres/foresattes medansvar i skolen*
- *legge til rette for at lokalsamfunnet blir involvert i opplæringen på en meningsfylt måte*

4.2 Læringsmiljø

Fundamentet for bedre læringsresultater og en inkluderende skole ligger i læringsmiljøet

Forskning på elevenes læringsmiljø viser at følgende faktorer er grunnleggende for å utvikle og opprettholde et godt læringsmiljø:

- God ledelse, organisasjon og kultur for læring på skolen
- Lærers evne til å lede klasser og grupper
- Positive relasjoner mellom elev og lærer
- Positive relasjoner og kultur for læring blant elevene
- Elevenes sosiale ferdigheter
- Godt samarbeid mellom skole og hjem.

En solid ledelse og organisasjon er en forutsetning for at arbeidet med elevenes læringsmiljø foregår systematisk og kontinuerlig, og at skolen tar i bruk forskningsbasert kunnskap.

En positiv relasjon mellom lærer og elev er hjørnesteinen i god klasseledelse.

Forskning viser at lærerens arbeid som leder av klassen er den enkeltfaktoren som har størst betydning for læringsmiljøet, dermed elevenes læring. Klasseledelse er lærerens evne til å skape et positivt klima, etablere

arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats. Gjennom god klasseledelse skaper læreren betingelser for å utvikle og vedlikeholde et godt læringsmiljø

Lærer–elevrelasjonen har betydning for elevenes læringsresultat og atferd. En positiv relasjon bygger på lærerens vilje til å bry seg om alle elevene, vise interesse for den enkelte og hans eller hennes situasjon, være støttende og ha forventninger om utvikling (*Hattie, J, 2009*).

En viktig oppgave for læreren er å formidle til elevene hvilke regler og rutiner som er fastsatt i ordensreglementet. Etablering av regler og rutiner er et virkemiddel for å fremme læring i klasserommet.

En klasse med kollektiv vi-følelse og et godt samarbeid vil skjerme om og beskytte hverandre og ikke tolerere at noen blir plaget eller krenket.

Samarbeidsforholdet mellom skole-hjem er et vesentlig bidrag i skolens læringsmiljø. Foreldrenes oppfølging utgjør en forskjell for barn og unges skolegang, og foreldrene bør oppmuntres til engasjement og støtte. Skolen og hjemmet må formidle de samme positive forventningene til elevene.

MÅLSETTING

Alle elevene i skolene i Skaun skal oppleve et godt og inkluderende læringsmiljø som fremmer deres helse, trivsel og læring.

VIKTIGE SUKSESSFaktorER

- Skolene i Skaun skal være mobbefrie
- Ledere og lærere med kompetanse i læringsmiljø
- Alle lærere har en tydelig klasseledelse
- Felles regelavendelse ved skolene
- Klasseregler utformes i samarbeid med elevene
- Standarder /forventninger til de ulike rollene i skolen etableres og anvendes ved alle enheter
- Enhetene gjennomfører lokale trivselsundersøkelser som medfører tiltak og evaluering
- Trivselslederprogram på alle skoler
- Lokal læreplan for sosiale ferdigheter utarbeides
- LP-modellen er implementert på alle skoler

RESULTATOPPNÅELSE VURDERES GJENNOM

- Foreldre- og elevundersøkelsens spørsmål om trivsel
- Foreldre- og elevundersøkelsens spørsmål om læringskultur
- Foreldre- og elevundersøkelsen spørsmål om mobbing
- Elevundersøkelsens spørsmål om felles regler
- Foreldreundersøkelsen spørsmål om hjem-skole

4.3 Vurdering for læring og utvikling

God vurderingspraksis er et viktig virkemiddel for å realisere Kunnskapsløftets målsetting om at alle elever skal få utvikle sine grunnleggende ferdigheter.

Fokusområdet vurdering for læring og utvikling omhandler både tilbakemeldinger til elever og foreldre, samt tilbakemeldinger til ansatte og til ledere.

Alt vurderingsarbeid som skjer i skolen, har som mål å øke elevenes læring og utvikling. "Vurdering for læring" brukes om det vurderingsarbeidet som foregår mellom lærer og elev underveis i opplæringen. "Vurdering for utvikling" tydeliggjør at det er en sammenheng mellom elevenes læring og det vurderingsarbeidet som gjøres på alle områder på skolen

Det er særlig fire prinsipper som er sentrale i vurderingsarbeid som har til formål å fremme læring.

Elevers forutsetninger for å lære kan styrkes dersom de:

- Forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
- Får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
- Får råd om hvordan de kan forbedre seg.
- Er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

Forskrift for individuell vurdering bygger på eksisterende kunnskap om hva som best hjelper elevene underveis i læringsarbeidet. Forskrift til opplæringsloven har et tydelig

regelverk for hvordan vurderingsarbeidet skal skje og bruker begrepene underveisvurdering og sluttvurdering for å skille mellom den vurderingen som har elevenes videre læring og utvikling som mål, og den vurderingen som gir informasjon om elevenes kompetanse ved endt opplæring

Underveisvurderingen må gis løpende i opplæringen som veiledning til eleven. Gjennom underveisvurderingen får lærer og elev informasjon om elevens faglige progresjon og kan gjennom denne foreta tilpasninger i opplæringen. Et godt læringsmiljø er en forutsetning for en god vurderingspraksis. Vurdering for læring kan vi forstå som en måte å tenke og handle på, som hele tiden har elevenes læring som mål. Vurdering for læring handler altså ikke nødvendigvis om spesielle teknikker eller et sett prosedyrer, og heller ikke om skjemaer eller skriftliggjøring, men om skolens lærings- og vurderingskultur.

God vurderingskultur krever godt samarbeid med foresatte, som må kjenne til viktigheten av deres støtte i læringsarbeidet. Videre må foreldrene oppleve at aktiv deltakelse har betydning for barnas læring

God vurderingspraksis stiller krav til skolens lærere, til skoleledere og skoleeier. Det stilles krav til kompetanse hos de ansatte og fokus på en vurderingspraksis som fremmer læring.

For å utvikle en lærende organisasjon er systematisk refleksjon over egen praksis avgjørende. En slik refleksjonspraksis vil blant annet ta utgangspunkt i resultater fra ulike kartlegginger og brukerundersøkelser. Både ansatte, foreldre og elever må involveres i refleksjonsprosessene.

MÅLSETTING

Elevene i skolene i Skaun skal gjennom skolens vurderingsarbeid forstå hva de skal lære og hvordan de kan lære mer. Vurdering skal fremme læring, lærelyst og motivasjon.

VIKTIGE SUKSESSFaktorER

- Lærere gjennomfører prinsipper for god undervisvurdering
- Elevene vet hva de skal lære og hva som forventes
- Alle lærere gjennomfører systematiske elevsamtaler
- Det etableres rutiner for halvårsvurderinger
- Lokale læreplaner brukes aktivt i vurderingsarbeidet
- Skolevandring benyttes av alle skoleledere
- "Lærende nettverk" med erfaringsutveksling og kollegaveiledning i forhold til vurderingspraksis etableres ved alle enheter
- Skoleledere sikrer at resultater brukes systematisk som grunnlag for videreutvikling av pedagogisk praksis

RESULTATOPPNÅELSE VURDERES GJENNOM

- Foreldre- og elevundersøkelsens spørsmål om vurdering for læring
- Foreldre- og elevundersøkelsens spørsmål om motivasjon
- Medarbeiderundersøkelsens spørsmål om nærmeste leder
- Medarbeiderundersøkelsens spørsmål om medarbeidersamtale

4.4 Tilpasset opplæring og tidlig innsats

Tilpasset opplæring er et gjennomgående prinsipp i hele grunnopplæringen. Forskning viser at tilpasset opplæring er viktig fordi det er en sammenheng mellom skolens evne til å tilpasse opplæringen og elevenes læringsutbytte.

Plikt til tidlig innsats kommer som ytterligere styrkning av den tilpassede opplæringen på 1. – 4. trinn, og er særlig rettet mot elever med svake ferdigheter i lesing og regning (opplæringslovens § 1-3).

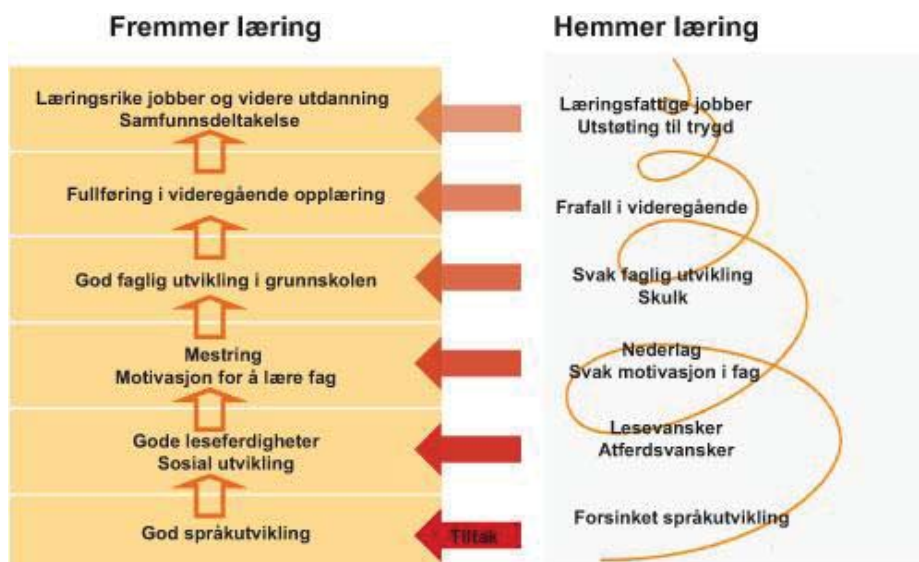
Tilpasset opplæring er de tiltak som skolen setter inn for at elevene skal få best mulig utbytte av opplæringen. De kan være knyttet til organiseringen av opplæringen, pedagogiske metoder og progresjon. Tilpasset opplæring i en mangfoldig sammensatt klasse vil ofte være krevende for lærerne. Fordi skolen først og fremst er en fellesskapsarena, kan ikke tilpasset opplæring forstås som en ren individualisering av opplæringen. Tilpasset opplæring handler om å skape en god balanse mellom evnene og forutsetningene til den enkelte elev og fellesskapet. Denne balansen skapes gjennom læringsmiljøer med varierte arbeidsoppgaver, arbeidsmåter, læremidler og organisering.

Det er viktig å avdekke elevenes særskilte utfordringer tidlig i læringsløpet. En større

innsats tidlig vil ofte redusere behovene senere i opplæringsløpet. Når elever ikke har tilfredsstillende faglig utvikling, er det viktig å kartlegge hva problemene skyldes og sette inn tiltak tidlig. Forskning viser til eksempel at elever med disposisjon for lesevansker bør få hjelp så tidlig som mulig for å hindre en negativ utvikling. Forebyggende innsats og styrket opplæring for elever som henger etter, reduserer behovet for spesialundervisning senere. Det er behov for læringsstøttende tiltak tidlig i grunnskolen, men det er også viktig at slike tiltak blir satt i gang raskt uansett når i opplæringsløpet en elev får behov for det.

Det er nødvendig å arbeide systematisk for å gi elever som strever faglig, hjelp på et så tidlig tidspunkt som mulig. Tidlig innsats skal bidra til økt mestring i grunnleggende ferdigheter. Ved systematisk kvalitetsarbeid er det mulig å utvikle en lærende organisasjon som setter mål for hvordan den enkelte elev tilegner seg bedre grunnleggende ferdigheter.

Elever som likevel ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av ordinær undervisning, har rett til spesialundervisning. Det er et mål at spesialundervisning gis på måter som ikke medfører segregering av barn og unge, men det er hensynet til hva som er elevens beste som skal være avgjørende.

MÅLSETTING

Elevene i skolene i Skaun skal oppleve mestring, utvikle sine talenter og få opplæring ut i fra deres evner og forutsetninger.

VIKTIGE SUKSESSFaktorER

- Skolene jobber frem kjennetegn på tilpasset opplæring og tidlig innsats.
- Skolene bruker kartleggingsprøver, nasjonale prøver m.m til å fange opp elever med behov for tidlig innsats.
- Samarbeidsprosjekt med Matematikksenteret for å styrke tidlig innsats i matematikk.
- Veiledet lesing for alle elever på 1. – 4.trinn.
- Implementere felles overgangsrutiner barnehage/barneskole/ungdomstrinn/videregående opplæring
- Implementere tiltaksmodellen/veileder for spesialundervisning/tidlig innsats
- Variert organisering av opplæringa for å imøtekomme elevenes forutsetninger og behov.
- Praktisk og variert opplæring gjennom skolebasert kompetanseutvikling for ungdomstrinnet
- Høyt nærvær

RESULTATOPPNÅELSE VURDERES GJENNOM

- Elevundersøkelsens spørsmål om mestring
- Kartleggingsprøver for småtrinnet
- Nasjonale prøver i lesing og regning
- Grunnskolepoeng
- Andel elever som mottar spesialundervisning
- Andel elever som går rett over til videregående opplæring

5 Styringskort

Visjon: Skaun kommune – aktiv og attraktiv									
Mål fra Samfunnsplan for Skaun kommune, 2013 – 2024; Skaun kommune skal et av Midt-Norges beste oppvekst- og læringsmiljø									
Over-ordnet mål	Fokus-område	Delmål	Kilde	Indikator	Resultat 2014	Mål 2015	Mål 2018		
Alle elever skal få mulighet til å utvikle sine grunnleggende ferdigheter	Læringsmiljø	Alle elevene i skolene i Skaun skal oppleve et godt og inkluderende læringsmiljø som fremmer deres helse, trivsel og læring.	Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn	Trivsel					
				Læringskultur					
				Felles regler					
				Mobbing					
			Foreldreundersøkelsen	Trivsel					
				Mobbing					
				Arbeidsforhold og læring					
				Hjem skole					
			Vurdering for læring og utvikling	Elevene i skolene i Skaun skal gjennom skolens vurderingsarbeid forstå hva de skal lære og hvordan de kan lære mer. Vurdering skal fremme læring, lærelyst og motivasjon.	Elevundersøkelsen 7. og 10.trinn	Vurdering for læring			
						Motivasjon			
					Foreldreundersøkelsen	Vurdering for læring			
						Motivasjon			
	Medarbeiderundersøkelsen	Nærmeste leder							
		Medarbeidersamtale							
	Tilpasset opplæring og tidlig innsats	Elevene i skolene i Skaun skal oppleve mestring, utvikle sine talenter og få opplæring ut i fra deres evner og forutsetninger.	Utdanningsdirektoratets kartleggingsprøver	Leseferdighet 2. trinn					
				Leseferdighet 3.trinn					
				Regning 2. trinn					
				Regning 3.trinn					
			Nasjonale leseprøver	Leseferdighet 5. trinn					
				Leseferdighet 8.trinn					
				Leseferdighet 9.trinn					
			Nasjonale regneprøver	Regning 5. trinn					
				Regning 8. trinn					
				Regning 9.trinn					
			Skoleporten	Grunnskole poeng					
			KOSTRA	Andel elever som mottar spesialundervisning					
			KOSTRA	Direkte overgang til videregående skole					
			Elevundersøkelsen 7. og 10. trinn	Mestring					

6 Litteraturliste

Læreplanverket for Kunnskapsløftet i grunnskolen og videregående opplæring, (2006)

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (1998)

St.meld.nr.16 (2006-2007) *....og ingen sto igjen. Tidlig innsats for livslang læring*

St.meld. 31 (2007 - 2008) *Kvalitet i skolen*

NOU 2009:18 *Rett til læring*

Meld. st. 18 (2010 - 2011) *Læring og fellesskap*

Meld. st. 22 (2010 - 2011) *Motivasjon – Mestring – muligheter*

Meld. st. 20 (2012 - 2013) *På rett vei.*

Utdanningsdirektoratet; *Spesialundervisning – veileder til opplæringsloven om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning*, (2010)

Utdanningsdirektoratet; *Underveisvurdering i fag – en veileder for lærere og elever* (2011)

Utdanningsdirektoratet; *Arbeid mot mobbing – veileder for ansatte og skoleleder* (2011)

Skaun kommune; *Kommuneplanens samfunnsdel 2013 – 2024*

Utdanningsdirektoratet; *Skoleporten* www.skoleporten.no

Statistisk sentralbyrå; *Kommune-Stat-Rapportering* www.ssb.no/offentlig-sektor/kostra/

Utdanningsdirektoratet; *Utdanningsspeilet* (2014)

Folkehelseinstituttet; *Folkehelseprofil Skaun kommune* (2014)

Bakken og Seippel; *"Framgangsrike skoler under Kunnskapsløftet"*, Notat nr 10/12, NOVA

KS; *"Spesialundervisning – drivere og dilemma"*, Rapport IRIS- 2012/117

Hattie; *Visible learning*(2009)

Robinson; *Elevsentrert skoleledelse*, Cappelen Damm,(2014)